

Et aktuelt emne set fra oven

INTRO

Dobbelt-FRATS og Triple-FRATS

Principperne i Dobbelt-FRATS og Triple-FRATS er at opnå en større udnyttelse af stiarealet ved løbende at tilpasse antallet af grise i stien til arealkravet til den pågældende vægtkategori:

Dobbelt-FRATS:

- Grisene indsættes med 0,3 kvm/gris indtil 30 kg. Ved 30 kg flyttes en del af grisene til slagtegrise-stald. De resterende grise får 0,65 kvm/gris indtil 110 kg

Triple-FRATS:

- Grisene indsættes med 0,2 kvm/gris indtil 18-20 kg, hvor 1/3 af grisene flyttes.

- De resterende får 0,3 kvm/gris og går i stien indtil 30 kg, hvor der yderligere flyttes grise.

- Fra 30 kg får de resterende grise 0,65 kvm/gris indtil 110 kg.

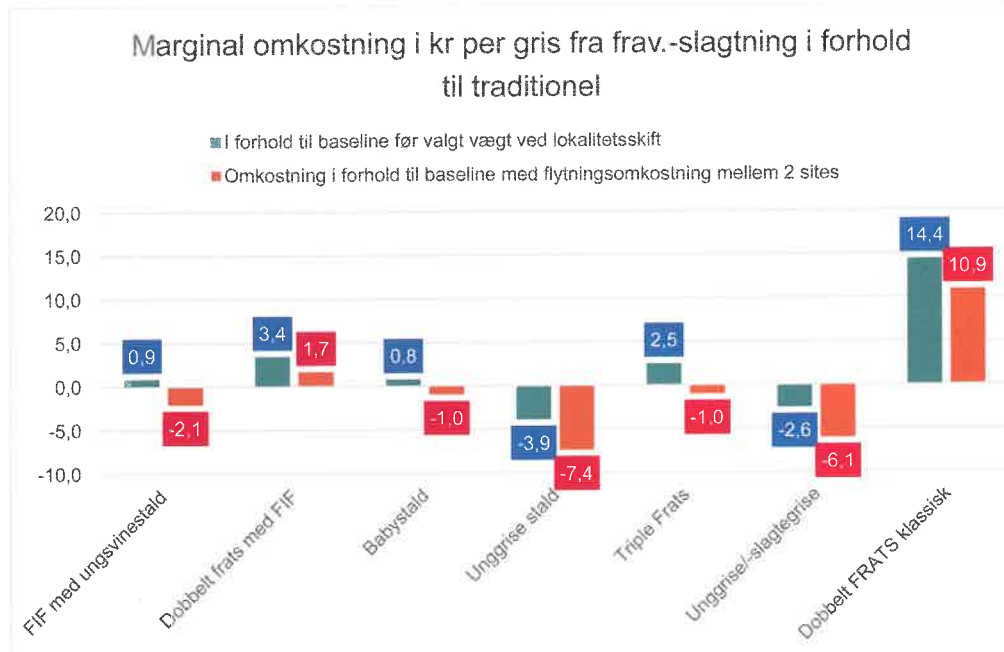
Alle flytninger sker som neddelinger, og alle grise flyttes stivis. Ved Triple-FRATS skal de sidste tilbageblevne grise i stien være slagtekiære på 15,5 uger efter indsættelse. Det forudsætter en tilvækst på ca. 1.000 gram. Hvis ikke de kan det, skal resten flyttes til en buffer, udleveringsstald, eller en større andel skal sælges ved 30 kg.

Blå Bog

Torben Jensen, chefforsker, Seges Husdyrinnovation

Lisbeth Ulrich Hansen, chefforsker, Seges Husdyrinnovation

Michael Groes Christiansen, Seges Erhvervsøkonomi

Skal fremtidens slagtegrisestald være fleksibel?

Fokus: Produktionsomkostningerne fra fravæning til slagting kan reduceres ved at lade grisene skifte lokalitet ved så lav en vægt som muligt og udnytte stiarealet fuldt ud. Ved at foretage udtagning af grise i løbet af vækstperioden kan behovet for vask og flytning begrænses.

Af Torben Jensen, Lisbeth Ulrich Hansen, Seges, Husdyrinnovation og Michael Groes Christiansen, Seges, Erhvervsøkonomi

Der blev gennemregnet ni (inkl. det traditionelle) scenarier, hvor smågrise og slagtegrise flytter sti og lokalitet på forskellige tidspunkter i vækstforløbet for at belyse forskelle i produktionsomkostninger. Målet var at forbedre produktionsøkonomien ved at øge arealudnyttelsen.

Generelt var forskellene i produktionsomkostninger mellem scenarierne små - knap 20 kr. i

FREMTIDENS SVINESTALD

Figur. Ændring i de samlede produktionsomkostninger ved flytning af grise ved forskellig vægt (kr./gris fra fravæning til slagting) set i forhold til traditionel opstaldning, hvor grisene skifter lokalitet ved 30 kg. De blå søjler viser omkostningerne uden flytninger til andre lokaliteter. De røde søjler viser omkostningerne inklusive forventet omkostning til transport mellem to lokationer.

slagtegris end den traditionelle opstaldningsform, når omkostningen til flytning mellem lokaliteter ikke blev indregnet, svarende til, at grisene blev på samme lokalitet fra 7-115 kg. Det var Dobbelt-FRATS og Triple-FRATS. Disse scenarier havde næsten samme omkostninger til husleje og vedligehold, som den traditionelle opstaldningsform, men omkostningerne til rengøring, udtørring og flytning var mellem 2,50 til 3 kr. lavere pr. gris sammenlignet med traditionel opstaldning.

Hvis omkostningerne til flytning mellem lokaliteter derimod indregnes, er der flere scenarier, som er marginalt bedre end den traditionelle produktionsform. Det gælder FIF med unggrise-stald, Dobbelt-FRATS med FIF, Unggrise-stald og Unggrise-/slagtegrise. Der er dog tale om meget små økonomiske fordele på mellem 1 og 2 kr. pr. gris. Betegnelsen FIF betyder, at grisene fravænes i farestien og opstaldes der indtil 10 kg, hvor de overføres til næste staldafsnit.

Samlet set er det reelt kun principperne Dobbelt-FRATS og Triple-FRATS, hvor der er en økonomisk fordel i forhold til den traditionelle opstaldningsform.

Der var også scenarier, hvor omkostningerne steg sammenlignet med den traditionelle produktionsform. Det gælder Babystaldsscenarioet, hvor alle grisene opstaldes i en 'smågrise'-stald indtil 18 kg, hvorefter de overføres til en slagtegrisestald, men især Enkelt-FRATS-scenariet. Til trods for lave omkostninger til både vask og flytning har dette scenarie de højeste produktionsomkostninger. Det skyldes, at staldudnyttelsen er lav i begyndelsen af vækstperioden, hvorved huslejen bliver forholdsvis høj.

FRATS har laveste omkostninger

Kun to scenarier havde lavere produktionsomkostninger pr.

Fleksibel ståndretning

For at have størst mulig fleksibilitet i hele staldanlæggets levetid, bør der overvejes en fleksibel ståndretning, så stierne kan benyttes til både smågrise og slagtesvin. Det betyder, at stierne bør være indrettet med støbejernspaltegulv i gødearealet, da det giver den bedste stifunktion, mens grisene er små.

Det giver heller ikke problemer med gødningsgennemgangen, når grisene bliver større, da støbejernsgulvet har de rigtige dimensioner (bjælkebredde: 30 mm/spalteåbning: 15 mm). Anbefalingen er desuden, at stalden er indrettet med 25 procent fast gulv og mulighed for varmetilsætning. Hvis der desuden etableres en regulerbar overdækning, vil stien kunne anvendes til grise fra fravæning til slagting.

Der skal desuden være mulighed for at anvende forskellige foderblandinger i hvert staldafsnit. Hvis stalden skal benyttes til grise fra fravæning og indtil slagting, vil det være hensigtsmæssigt, at der kan håndteres op til fem blandinger. Dette vil fordyre håndteringen af foder, men har også nogle fordele. Et øget antal blandinger vil gøre det lettere at håndtere uens grise, give mulighed for at reducere foderomkostninger til de største grise og en mulig miljøeffekt f.eks. ved at anvende andre råvarer.

Til trods for lave omkostninger til både vask og flytning har Enkelt-FRATS-scenariet de højeste produktionsomkostninger.

Fra praksis i Nordjylland har det vist sig, at Dobbelt-FRATS og Triple-FRATS har nogle fordele, som ikke var forudsat. Ved de to produktionsformer opnås en langt mere fleksibel udnyttelse af staldanlægget, hvis der opstår udsving i leverancer af smågrise, udsatte slagtinger, udsving i tilvæksten m.m. De to produktionsformer gør, at det er muligt at tilpasse flyttestrategien for at modvirke disse variationer.